

NOTAT

om selveje i forbindelse med udbud af almengymnasial uddannelse

I forbindelse med den seneste gymnasireform har flere skoler henvendt sig vedrørende udbud af almengymnasial uddannelse, specielt hf (professionsrettet hf), og, om muligt, krav om ændring af selvejestatus fra en institution uden for den offentlige forvaltning til en institution inden for den offentlige forvaltning.

Tager man udgangspunkt i LBK nr. 749 af 21/06/2016, bekendtgørelse af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse § 1, stk. 1, 5 pkt. fremgår det, at Ministeren for Børn, Undervisning og Ligestilling kan godkende, at en institution inden for den offentlige forvaltning også kan udbyde almengymnasial uddannelse.

Det oprindelige lovforslag (184 fra 2005) skulle først og fremmest styrke ledelsen på de selvejende institutioner for erhvervsrettet uddannelse ved at fastsætte overordnede rammer for bestyrelsens sammensætning og udpegning. Derudover skulle forslaget følge op på den styringsanalyse, som Undervisningsministeriet iværksatte i efteråret 2004.

I forarbejderne til lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse (betænkning til lovforslag 184 fra 2005) fremgår det, at: *"Ændringsforslaget fremsættes med henblik på at opnå ligestilling mellem institutioner for almengymnasiale uddannelser og institutioner for erhvervsrettet uddannelse med hensyn til deres muligheder for at kunne blive godkendt til at udbyde de forskellige gymnasiale uddannelser.*

*I de tilfælde, hvor der vil skulle træffes afgørelse om godkendelse af en institution for erhvervsrettet uddannelse til udbud af almengymnasial uddannelse, bør bestyrelsessammensætningen samtidig overvejes, herunder om et eller flere regionsråd bør få adgang til at udpege et medlem. ... "*¹.

Af bemærkningerne til det fremsatte lovforslag beskrives bl.a. også forholdet til den offentlige forvaltning: *"Herudover indeholder lovforslaget bestemmelse om, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der tidligere har været amtskommunale eller kommunale, og sammenlagte institutioner, hvori indgår en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning, bliver selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Institutionerne vil, ud over at være omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven, blandt andet blive omfattet af lov om Folketingets Ombudsmand, statsbyggeloven og lov om ligestilling af kvinder og mænd efter reglerne om statslige forvaltningsmyndigheder. Endvidere gælder de særlige bestemmelser for den offentlige forvaltning i lov om behandling af personoplysninger. Det findes rimeligt at sikre, at tidligere offentlige institutioner fortsat giver elever/studerende, ansatte og andre borgere, der kommer i kontakt med institutionerne, de retsgarantier, som denne lovgivning giver.*

Med lovforslaget indsættes en bestemmelse om, at en institution for erhvervsrettet uddannelse, der er godkendt efter den hidtil gældende lovgivning, kan vælge at blive en selvejende institution inden for den

¹ Betænkning 2005/1 BTL 184

offentlige forvaltning. Styringsanalysen anbefaler, at alle selvejende institutioner for regulerede uddannelser bliver statslige selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning.”²

Her fremgår bl.a., hvilke regler en institution inden for den offentlige forvaltning vil være omfattet af. Styringsanalysens anbefaling om, at alle selvejende institutioner for regulerede uddannelser, blev statslige selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning, blev dog ikke fulgt.

Af forarbejderne til institutionsloven fremgår det umiddelbart ikke, at det er et krav at en institution for erhvervsrettet uddannelse er inden for den offentlige forvaltning for at kunne udbyde almengymnasial uddannelse. Derimod synes spørgsmålet mere at være en fortolkning af ”opnået ligestilling mellem institutioner for almengymnasiale uddannelser og institutioner for erhvervsrettet uddannelse”, der er afgørende.

Ministeriet har tidligere fortolket bestemmelsen i § 1 således, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der har udbud af almengymnasial uddannelse (stx og hf) er det en betingelse for godkendelse af udbuddet, at institutionen er inden for den offentlige forvaltning. For udbud af de erhvervsgymnasiale uddannelser (hxx og htx) er det ikke en betingelse, at institutionen er inden for den offentlige forvaltning.³

DEG har efterfølgende vendt sagen med Juridisk Kommitterede ved STUK, der bekræfter, at det efter hans opfattelse ikke fremgår af lovgivningen til den nye gymnasireform, at der skulle være et krav om en institutions selvejestatus inden for den offentlige forvaltning for at denne kan ansøge og få godkendt et almengymnasialt udbud, men selvfølgelig kan ministeren fastsætte relevante og saglige kriterier for en godkendelse. Et sådan krav kan udspringe af lighedsgrundsætningen, hvorefter der hverken må forekomme direkte eller indirekte forskelsbehandling, herunder at alle optagne elever på de almene gymnasiale uddannelser tilsikres samme rettigheder, uagtet på hvilken institution de optages på.

På denne baggrund er det DEG's opfattelse, at en institution uden for den offentlige forvaltning ikke umiddelbart behøver at overgå til offentligt selveje for at kunne ansøge og få godkendt et almengymnasialt udbud (stx/hf udbud).

Dertil kommer, at et udbud af almengymnasial uddannelse, der vil have en væsentlig mindre andel af optagne elever end institutionens samlede udbud, ikke i sig selv bør være afgørende for at fastlægge hele institutionens selvejestatus, specielt da der ikke er tale om sammenlægning af institutioner eller en vedtaget vedtægtsændring om institutionens selvejestatus.

På den anden side, kan det dog ikke udelukkes, at en evt. overgang til offentlig forvaltning vil kunne fremme en evt. ansøgning om almengymnasialt udbud.

For god ordens skyld, skal det dog her fastholdes, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der tidligere har været amtskommunale eller kommunale, og sammenlagte institutioner, hvori indgår en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning, bliver selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning.

20.marts 2017/TKA

² Lovforslag 2005/1 LSF 184

³ Notat om skolers status som offentlig eller privat, MBUL, Sags. Nr.: 117.90K.391, af 4. april 2013